

УДК 351.713:347.78

Л. І. Кийда, старший викладач кафедри публічного управління та митного адміністрування Університету митної справи та фінансів

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ МИТНИМИ ОРГАНАМИ УКРАЇНИ

Досліджено діяльність митних органів України щодо захисту прав інтелектуальної власності. Проаналізовано напрями сприяння захисту прав інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до законодавства України. Вивчено особливості митного контролю і митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, та ввозяться на митну територію України або вивозяться з митної території України, здійснюються в загальному порядку з урахуванням особливостей, установлених Митним кодексом України та іншими законами України.

Ключові слова: фіскальна служба; зовнішньоекономічна діяльність; митні органи; предмети матеріального світу; авторське право; об'єкти права інтелектуальної власності; митний контроль і митне оформлення; міжнародна співпраця.

Investigational activity of custom organs of Ukraine in relation to defence of intellectual ownership rights. Directions of assistance defence of intellectual ownership rights which are guarded in accordance with the legislation of Ukraine are analysed. The features of custom control and custom registration of commodities, which contain objects intellectual ownership rights, which are guarded in accordance with a law, and brought in on custom territory of Ukraine or taken out from custom territory of Ukraine, carried out in a general order from, are studied.

Key words: fiscal service; foreign economic activity; custom organs; articles of the material world; copyright; objects of right of intellectual ownership; custom control and custom registration; international cooperation.

Постановка проблеми. У сучасному світі зовнішньоекономічна діяльність між країнами потребує застосування новітніх підходів до забезпечення безпеки держави. Україна бере в цьому дуже активну участь. Кордон України перетинають багато товарів і транспортних засобів комерційного призначення.

Митна справа – складова частина зовнішньоекономічної діяльності України. Вона передбачає встановлення порядку та організацію переміщення через митний кордон України товарів і предметів, обкладення митом, митне оформлення, здійснення митного контролю та інших заходів щодо реалізації митної політики України у сфері захисту прав інтелектуальної власності.

Глобальне спрямування міжнародного співтовариства в умовах глобалізації та інформатизації суспільства гостро проявляється у підсиленні правової охорони інтелектуальної власності. При цьому в умовах сьогодення простежуються два вектори розв'язання проблеми:

© Л. І. Кийда, 2016

міжнародний, що здійснюється під впливом економічного тиску на Україну з боку країн ЄС і США, і внутрішній, здійснюваний відповідно до реального стану економіки та її потреб. Відповідно, приймаються нормативні акти, що посилюють охорону права інтелектуальної власності.

Законодавство у сфері інтелектуальної власності розвивається одночасно з технологією та наукою. Основною метою правового регулювання у цій сфері є забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності. Крім того, без урегулювання питань щодо створення, використання та захисту прав інтелектуальної власності будуть неможливими ані міжнародна співпраця у галузі культури, ані наукові дослідження практично в усіх сферах людських знань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упродовж останніх років принципово змінюються філософія та практика митної діяльності у сфері захисту прав інтелектуальної власності. Зокрема, аналіз досвіду вітчизняних науковців свідчить про існування кількох способів захисту прав інтелектуальної власності. Серед науковців і практиків, які ґрунтовно досліджують питання діяльності митних органів у сфері захисту прав інтелектуальної власності, слід виокремити І. Бережнюка, В. Ченцова, Н. Липовську, П. Пашка, В. Коновалова, А. Іпатова [1–21].

Мета статті – дослідити теоретичні напрацювання та практичні впровадження державного управління діяльністю митних органів у сфері захисту прав інтелектуальної власності.

Виклад основного матеріалу. В умовах інтенсивного формування глобалізації та інтеграційних процесів Україна має враховувати сучасні тенденції світового розвитку. Важливим елементом державного управління зовнішньоекономічною діяльністю є здійснення митного контролю, який відповідно до законодавства України покладається на Державну фіскальну службу України.

Стратегічний курс України до Європейського Союзу та до світового співтовариства актуалізує перед Державною фіскальною службою України завдання з формування та реалізації державної політики у сфері державної митної справи, покликаної сприяти захисту прав інтелектуальної власності, а також підвищення ефективності митного контролю. Під час митного контролю доцільно керуватися принципом вибіркової та, як правило, обмежуватися формами митного контролю, достатніми для забезпечення додержання законодавства України з питань державної митної справи. Сучасні форми митного контролю спрямовані на спрощення та гармонізацію митних процедур і підвищення ефективності митного контролю.

З метою контролю над переміщенням через митний кордон України товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, створено спеціальний митний реєстр, де розміщується відповідна інформація про товар в електронній базі даних Єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів ДФС України з присвоєнням окремого шестизначного коду.

Митному контролю підлягають усі товари, що переміщуються через митний кордон України. Він передбачає проведення митними органами мінімуму митних процедур, необхідних для забезпечення дотримання законодавчих норм у сфері митно-тарифних відносин.

Митний контроль і митне оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, здійснюються у порядку, встановленому Митним кодексом [3] та іншими законами України. Серед найважливіших законів, що регулюють правовідносини інтелектуальної власності слід назвати: Цивільний Кодекс України, закони України

“Про авторське право та суміжні права”, “Про охорону прав на винаходи та корисні моделі”, “Про охорону прав на промислові зразки”, а також Закон України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг” тощо [4–8].

Інтелектуальна власність є нематеріальною категорією і регулює здебільшого нематеріальні відносини між суб'єктами права інтелектуальної власності.

Як юридична категорія інтелектуальна власність складається з таких категорій: авторське право, яке включає в себе такі поняття, як літературні, музичні, художні твори, комп'ютерне програмне забезпечення тощо, та промислова власність, тобто патенти на винаходи, корисні моделі, промислові зразки та ін. З розвитком категорії права інтелектуальної власності виникла необхідність в її детальному визначенні та захисті як на внутрішньодержавному, так і на міжнародному рівнях. Так, з цією метою створюється відповідна нормативна база у кожній державі. На міжнародному рівні інтелектуальна власність захищається законодавством міжнародних організацій. Такі організації: Всесвітня організація інтелектуальної власності та Світова організація торгівлі.

Міжнародними організаціями прийнято такі акти з регулювання та охорони права власності:

- Паризька конвенція про охорону промислової власності;
- Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів;
- Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх форм.

В Україні право інтелектуальної власності регулюється Цивільним кодексом України, законами України “Про знаки на товари та послуги”, “Про винаходи та корисні моделі”, “Про авторське право та суміжні права” та деякими іншими нормативно-правовими актами.

Товари, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, можна визначити як предмети матеріального світу, в яких знайшли об'єктивне відображення результати творчої діяльності або засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, на які протягом певного строку поширюється правова охорона за законодавством України та міжнародними договорами. Дане визначення окреслює коло товарів, які потенційно можуть бути об'єктом митного контролю за дотриманням прав інтелектуальної власності. Конкретний перелік таких товарів постійно змінюється і визначається реєстром митних органів.

Об'єкти права власності порівняно зі звичайним товаром характеризуються деякими особливостями, що зумовлює необхідність здійснення спеціальних заходів під час їх переміщення через митний кордон України.

1. Результати творчої діяльності, що визнаються об'єктами права інтелектуальної власності, різні за рівнем творчості, цілями створення, характером діяльності і, як наслідок, за правовим режимом виникнення, використання та охорони. Враховуючи це, об'єктами зазначеної власності визнаються: результати літературно-художньої творчості (твори науки, літератури, мистецтва); результати науково-технічної творчості (винаходи, корисні моделі, промислові зразки); засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту (знаки для товарів та послуг); нетрадиційні об'єкти зазначеної власності (селекційні досягнення, топографії інтегральних мікросхем тощо).

2. Право інтелектуальної власності виникає, як правило, тільки після державної реєстрації результату творчої діяльності у відповідних державних органах. Для об'єктів права промислової власності, а також для засобів індивідуалізації учасників цивільного обігу така реєстрація необхідна, для об'єктів авторського права реєстрація бажана (вона

засвідчує факт створення результату літературно-художньої творчості) й потрібна для реєстрації у подальшому товару, що містить об'єкт інтелектуальної власності, в органах доходів і зборів.

3. Право інтелектуальної власності строкове, тобто воно припиняється із закінченням певного терміну, після чого об'єкт названої власності стає суспільним надбанням. За загальним правилом дія авторського права на твір відбувається протягом життя автора та 70 років після його смерті, право на промислові зразки – 10 років, право на товарні знаки – 10 років після подання заявки на отримання патенту або свідоцтва.

Всесвітня організація інтелектуальної власності – це міжнародна організація, яка охороняє досягнення науки, культури і техніки. Конвенція, що засновує Всесвітню організацію інтелектуальної власності, була підписана у Стокгольмі 14 липня 1967 р. і набрала чинності в 1970 р. Основи для створення Всесвітньої організації інтелектуальної власності були закладені Паризькою конвенцією “Про охорону промислової власності” та Бернською конвенцією “Про охорону літературних і художніх творів”. Членами Всесвітньої організації інтелектуальної власності на 1 листопада 1999 р. була 161 держава світу, в тому числі Україна. Активна діяльність Всесвітньої організації інтелектуальної власності провадиться у напрямках реєстраційної діяльності, забезпечення міжурядового співробітництва з питань інтелектуальної власності та програмної діяльності.

Усі ці напрями діяльності Всесвітньої організації інтелектуальної власності своїм основним завданням мають всіляко сприяти зростанню уваги до ролі й значення інтелектуальної власності в соціально-економічному розвитку суспільства, сприяти всіма доступними засобами розвитку науки, культури і техніки в усьому світі через стимулювання творчої діяльності, а також широкому обміну між народами досягненнями науки, культури і техніки.

Концепція діяльності митних органів щодо захисту прав інтелектуальної власності передбачена низкою міжнародних угод. Спеціальні вимоги щодо заходів на кордоні під час міжнародної торгівлі товарами, які містять об'єкти інтелектуальної власності, викладено в пакеті угод, що ввійшли до Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ). Митні органи провадять цю діяльність шляхом здійснення визначених законодавством митних процедур. Центральне місце при цьому належить митному контролю як ефективному засобу виявлення та запобігання порушенням прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України. Угода визначає конкретні параметри щодо восьми об'єктів інтелектуальної власності:

- 1) авторського права і суміжних прав;
- 2) товарних знаків;
- 3) географічних зазначень;
- 4) промислових зразків;
- 5) патентів;
- 6) топологій інтегральних мікросхем;
- 7) охорони закритої інформації;
- 8) контролю за антиконкурентною практикою через договірні ліцензії.

Значна частина Угоди присвячена захисту прав інтелектуальної власності. У ній передбачені загальні цивільно-правові та кримінально-правові способи захисту прав інтелектуальної власності. Ст. 41 Угоди проголошує, що всі країни – члени Угоди мають обов'язково у своїх національних законодавствах передбачити ті засоби і способи захисту прав інтелектуальної власності, що закріплені Угодою. При цьому передбачаються запобіжні та термінові й невідкладні заходи.

Порядок переміщення через митний кордон товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, визначається Митним кодексом України та передбачає реєстрацію товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності в митному реєстрі об'єктів інтелектуальної власності.

Реєстрація товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, – це передбачена митним законодавством процедура засвідчення факту зацікавленості правовласника у сприянні захисту його прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України та механізм збирання інформації, необхідної для виконання таких функцій митними органами. Реєстрації в реєстрі митних органів підлягає саме товар як предмет матеріального світу, а не об'єкти права ІВ, що містяться в ньому. Це можна пояснити такими чинниками:

- в одному товарі можуть міститися одночасно кілька об'єктів ІВ. Наприклад, пляшка, кришка та етикетка можуть бути зареєстровані як самостійні промислові зразки, на них можуть бути розташовані кілька різних товарних знаків;

- митний контроль за своїм характером передбачає необхідність огляду матеріального носія об'єкта права ІВ (тобто товару), водночас об'єкт права ІВ може бути виражений у будь-якій об'єктивній формі, не обов'язково в матеріальній;

- митний контроль і митне оформлення не проводяться окремо щодо товару як предмета матеріального світу й об'єкта права ІВ, що втілений у цьому товарі. Наявність об'єкта права ІВ під час митного оформлення може впливати на ціну товару, на код товару за УКТ ЗЕД, але окремо на об'єкт права ІВ митна декларація не оформлюється, кодування об'єкта ІВ за УКТ ЗЕД не передбачено, вартість не визначається, митний збір не нараховується;

- обсяг правової охорони зареєстрованого товарного знака згідно з п. 4 ст. 5 Закону України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг” визначається наведеними у свідоцтві зображенням знака та переліком товарів і послуг. Тобто за законодавством України правова охорона у випадку використання товарного знака не за призначенням для іншої категорії товарів, крім зазначених у свідоцтві, не вважається порушенням прав на товарний знак, наприклад використання товарного знака “Coca-Cola” на джинсовому одязі або на косметичних товарах. Хоча в законодавстві багатьох країн світу такі дії вважаються порушенням (ослабленням товарного знака) за умови, що товарний знак загальновідомий.

Після реєстрації у реєстрі митних органів України вживають подальших заходів для запобігання переміщенню через митний кордон України контрафактних товарів.

Контрафактними є товари, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, ввезення яких на митну територію України або вивезення з цієї території призводить до порушення прав власника, що захищаються відповідно до чинного законодавства України та міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку.

Митні органи вживають таких заходів:

- здійснюють митний контроль;

- надсилають інформацію про зареєстровані товари всім митним органам України електронною поштою з повідомленням коду, за яким зареєстрований новий об'єкт інтелектуальної власності;

- тимчасово зупиняють митне оформлення товарів, пред'явлених для митного контролю та митного оформлення, в разі виявлення ознак їх контрафактності;

- забезпечують зберігання товарів, щодо яких тимчасово зупинено митне оформлення на складах тимчасового зберігання або на складах митних органів;

- повідомляють не пізніше наступного робочого дня після прийняття рішення про тимчасове зупинення митного оформлення відповідного власника прав на об'єкти

права інтелектуальної власності про факт переміщення через митний кордон України відповідних товарів;

– повідомляють не пізніше наступного робочого дня після прийняття рішення про тимчасове зупинення митного оформлення декларанта про причини тимчасового зупинення митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, найменування та адресу власника зазначених прав;

– дозволяють власнику прав на об'єкти права інтелектуальної власності та декларанту брати проби і зразки товарів для проведення експертизи;

– порушують справу про порушення митних правил у разі підтвердження контрафактності товарів, митне оформлення яких було тимчасово зупинено.

Важлива зацікавленість правовласника у вжитті зазначених заходів. До заяви про реєстрацію товару додаються такі документи:

1) докладний опис об'єкта інтелектуальної власності, який дає змогу митному органу ідентифікувати його, код згідно з УКТ ЗЕД;

2) зразки об'єкта інтелектуальної власності або їх фотографічне зображення;

3) інші відомості про об'єкти інтелектуальної власності, які дають змогу його ідентифікувати;

4) інформація про країни, виробників і способи транспортування контрафактних товарів у разі її наявності;

5) гарантійний лист (зобов'язання) про відшкодування витрат на зберігання, експертизу об'єкта інтелектуальної власності та інших витрат митних органів, а також відшкодування збитків власникові товару в разі непідтвердження порушень.

Митний контроль за переміщенням товарів, що містять об'єкти права ІВ, можна поділити на два види:

– безпосередній митний контроль, що здійснюється з детальною перевіркою наявності порушень прав ІВ на матеріальному носії за умови попереднього надання інформації власником прав на об'єкт права ІВ (правовласником) у порядку, передбаченому розділом XIV Митного кодексу України;

– формалізований митний контроль за дотриманням умов переміщення певних матеріальних носіїв (наприклад, під час переміщення дисків для лазерних систем зчитування потрібна наявність ліцензії Мінекономіки, СІД-кодів і контрольних марок).

Ці заходи також спрямовані на захист прав ІВ, але митні органи перевіряють тільки формальні ознаки, передбачені законодавством, без перевірки наявності чи відсутності об'єктів права ІВ на цих матеріальних носіях. Водночас у правовласників завжди лишається право отримати допомогу митних органів щодо захисту прав ІВ шляхом здійснення безпосереднього митного контролю [4].

Згідно зі ст. 397 Митного кодексу України, митні органи сприяють захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України.

Митний контроль і митне оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, та ввозяться на митну територію України або вивозяться з митної території України, здійснюються в загальному порядку з урахуванням особливостей, установлених Митним кодексом та іншими законами України.

Заходи, пов'язані з тимчасовим зупиненням митного оформлення, застосовуються митними органами щодо товарів, які ввозяться на митну територію України для вільного обігу або вивозяться для вільного обігу за межі митної території України, за винятком:

1) особистих речей громадян;

2) товарів, які містять об'єкти права інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону, та які переміщуються через митний кордон України для власного

використання громадянами і не призначені для виробничої чи іншої підприємницької діяльності, сумарна вартість та/або вага яких не перевищує обмежень, установлених ч. 1 ст. 374 Митного кодексу;

3) припасів.

Вивезення з митної території у незмінному вигляді товарів, митне оформлення яких тимчасово зупинено за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності, забороняється до завершення процедури такого тимчасового зупинення.

Тимчасове зупинення митного оформлення товарів – це комплексні процесуальні дії митних органів стосовно товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, в результаті яких тимчасово, до настання випадків, передбачених чинним законодавством, припиняється процедура митного оформлення зазначених товарів.

Згідно зі ст. 399 Митного кодексу України, в разі якщо митні органи на підставі даних митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, виявляє ознаки порушення прав інтелектуальної власності щодо товарів, пред'явлених до митного контролю та митного оформлення, їх митне оформлення тимчасово зупиняється, а товари підлягають розміщенню на складі митного органу.

Рішення про тимчасове зупинення митного оформлення товарів на строк до 10 робочих днів і в разі необхідності продовження цього строку не більш як на 10 робочих днів приймає керівник митного органу або особа, яка виконує його обов'язки.

У день прийняття рішення про тимчасове зупинення митного оформлення товарів митні органи засобами факсимільного та/або електронного зв'язку повідомляють правовласника про факт пред'явлення цих товарів до митного оформлення, а декларанта – про причини тимчасового зупинення їх митного оформлення, а також повідомляє декларантові найменування та адресу правовласника. У повідомленні правовласнику зазначаються: митне оформлення яких саме товарів тимчасово зупинено, їх кількість, причини та строк зупинення, найменування та адреса власника товарів, а також інша необхідна інформація.

У разі тимчасового зупинення митного оформлення швидкопсувних товарів строк такого зупинення становить три робочі дні та не може бути продовжений.

Використання правовласником інформації, отриманої ним від органу доходів і зборів, можливе лише для цілей, пов'язаних із тимчасовим зупиненням митного оформлення товарів.

Датою отримання повідомлення правовласником вважається день, коли митний орган таке повідомлення надіслав засобами факсимільного та/або електронного зв'язку.

Якщо протягом перших 10 робочих днів після отримання повідомлення про тимчасове зупинення митного оформлення товарів правовласник письмово не поінформує митний орган, що тимчасово зупинив митне оформлення таких товарів, про звернення до суду з метою забезпечення захисту прав інтелектуальної власності або не звернеться до такого органу доходів і зборів з письмовим вмотивованим клопотанням про продовження строку тимчасового зупинення митного оформлення, то за відсутності ознак порушення митних правил товари, митне оформлення яких було тимчасово зупинено, підлягають митному оформленню в установленому порядку.

У разі якщо протягом перших 10 робочих днів після отримання повідомлення про тимчасове зупинення митного оформлення товарів правовласник письмово поінформує митний орган про звернення до суду з метою забезпечення захисту прав інтелекту-

альної власності або звернеться до такого органу доходів і зборів з письмовим вмотивованим клопотанням про продовження строку тимчасового зупинення митного оформлення, то таке зупинення митного оформлення зазначених товарів може бути продовжено митним органом, але не більш ніж на 10 робочих днів.

У разі якщо протягом цих строків правовласник подасть митному органу, що тимчасово зупинив митне оформлення товарів, ухвалу суду про заборону вчинення певних дій у справі про порушення прав інтелектуальної власності або інше рішення з цього питання, винесене (прийняте) іншими уповноваженими державними органами, митний орган продовжує тимчасове зупинення митного оформлення товарів на строк, установлений цими органами.

У разі якщо протягом цих строків до митного органу, що тимчасово зупинив митне оформлення товарів, не буде подано ухвалу суду про заборону вчинення певних дій у справі про порушення прав інтелектуальної власності або відповідне рішення іншого уповноваженого державного органу, то за відсутності ознак порушення митних правил товари, щодо яких було прийнято рішення про тимчасове зупинення митного оформлення, підлягають митному оформленню в установленому порядку. У цьому випадку відшкодування декларанту та іншим особам витрат і збитків, спричинених тимчасовим зупиненням митного оформлення, здійснюється за рахунок правовласника.

У разі тимчасового зупинення митним органом митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, за відсутності вагомих причин вважати такі товари контрафактними правовласник протягом строків, зазначених у ч. 2 ст. 399 МКУ, може звернутися до митного органу з письмовою заявою про надання згоди на поновлення митного оформлення таких товарів. У цьому випадку правовласник не має права вимагати знищення такого товару від його власника.

Правовласник та/або декларант можуть з дозволу митного органу брати проби (зразки) товарів, щодо яких прийнято рішення про тимчасове зупинення митного оформлення, і передавати їх на експертизу. Один примірник висновку, отриманого за результатами експертизи, подається митному органу. Зразки товарів разом із примірником висновку їх експертизи мають бути повернені митному органу до завершення строків. Правовласник зобов'язаний забезпечити проведення такої експертизи.

У разі якщо протягом зазначених строків порушення прав інтелектуальної власності під час переміщення через митний кордон України товарів, щодо яких прийнято рішення про тимчасове зупинення митного оформлення, буде підтверджено висновком експертизи, проведеної відповідним уповноваженим органом, то в установленому Митним кодексом порядку митний орган порушує справу про порушення митних правил, а товари – безпосередні предмети правопорушення – вилучаються.

У разі тимчасового зупинення митного оформлення товарів відшкодування митним органом витрат, пов'язаних зі зберіганням цих товарів, здійснюється за рахунок правовласника.

Згідно зі ст. 400 Митного кодексу України, за наявності достатніх підстав вважати, що внаслідок переміщення через митний кордон України товарів, щодо яких правовласником не подано заяву про сприяння захисту належних йому майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності відповідно до ст. 398 Митного кодексу, можуть бути порушені такі права, митний орган може за власною ініціативою тимчасово зупинити митне оформлення зазначених товарів. Вичерпний перелік відповідних підстав визначається Кабінетом Міністрів України [3].

Митний орган вживає заходів щодо тимчасового зупинення за власною ініціативою митного оформлення товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону, виключно за умови наявності відомостей про правовласника.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Необхідність забезпечення надійного захисту й охорони прав інтелектуальної власності викликана такими негативними політичними й економічними наслідками торгівлі контрафактною продукцією для країни, як ненадходження податків у дохідну частину бюджету, підрив легальної індустрії, зупинення процесів створення об'єктів інтелектуальної власності та їх залучення в господарський обіг, підрив авторитету держави, а також відмова іноземних компаній і держав від інвестицій як в окремі галузі, так і в національну економіку в цілому.

Концепція діяльності митних органів щодо захисту прав інтелектуальної власності передбачена низкою міжнародних угод. Спеціальні вимоги щодо заходів на кордоні під час міжнародної торгівлі товарами, які містять об'єкти інтелектуальної власності, викладено у пакеті угод, що ввійшли до Генеральної угоди з тарифів і торгівлі.

Митні органи провадять цю діяльність шляхом здійснення визначених митним законодавством митних процедур. Центральне місце при цьому належить митному контролю як ефективному засобу виявлення та запобігання порушенню прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України.

Також для товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, передбачена особлива реєстрація. Реєстрація товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, у Державній фіскальній службі України – це передбачена митним законодавством процедура засвідчення факту зацікавленості правовласника у сприянні захисту його прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України та механізм збирання інформації, необхідної для виконання таких функцій митними органами.

Список використаних джерел:

1. Коновалов В. М. Интеллектуальная собственность [Электронный ресурс] / Коновалов В. М. – Режим доступа : <http://www.msk.treko.ru>
2. Ипатов А. Таможенные аспекты защиты интеллектуальной собственности / А. Ипатов // Митна справа. – 2000. – № 3. – С. 50–57.
3. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495, станом на 01.01.2016 р.
4. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV.
5. Про авторське право та суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-XII.
6. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-XII.
7. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15.12.1993 р.
8. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-XII.